

Nr. 9(25)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2013. gada 2. septembris

SEPTEMBRA AICINĀJUMS

Gunta Bite
«Bazūnes» redaktore

Klāt ir septembris! Vissvinīgākais rudens mēnesis un satrauktākais laiks. Tas ir ne tikai skolas sākuma laiks, bet arī Dzejas dienu mēnesis.

„Ne jau tādēļ, ka rudens.

Un ne tādēļ, ka Dzejas dienas.

Vienkārši tādēļ, ka dvēselei vajag savu zelta pavedienu, pie kā pieturēties...”

Dzejas dienu izstarotais maģiskums ilgs no 5. līdz 15. septembrim. „Latvijas Neredzīgo bibliotēka” Dzejas dienu sākumu atzīmēs ar sarīkojumu ciklu „Cilvēks blakus”. Šoreiz bibliotēka aicinājusi par savām dzīves un daiļrades gaitām pastāstīt Strazdumuižā labi pazīstamo **Ausmu Bobkovu**.

Ausmas radošums izpaužas gan Latvijas Neredzīgo biedrības Strazdumuižas kluba Drāmas un dzejas teātrī, gan dažādos kultūras sarīkojumos, gan arī dzejā. Viņas darbi publicēti LNB žurnālā „Rosme”, kā arī ne vienu reizi vien piedzīvojuši autorlasījumus Ciemata svētkos un citos sarīkojumos. Šoreiz Ausmas dzeja skanēs septembrī **bibliotēkas lasītavā** Dzejas dienu ietvaros.

Domājot par skolas sākumu, bibliotēka ar prieku apliecina, ka saņēmusi kārtējo dāvinājumu no Ievas Jurgevičas — **divas grāmatas palielinātā drukā**: A. Pumps „Lāčplēsis” un K. Hamsuns „Pāns”. Minētās grāmatas savulaik Strazdumuižas internātvidusskola vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem lūdza bibliotēkai izveidot Braila rakstā, jo tās iekļautas skolas programmā. Tās arī tika izveidotas, bet tagad priecājamies, ka varam grāmatas piedāvāt arī vājredzīgiem bērniem.

Savukārt Braila raksta grāmatu cienītājus varam iepriecināt ar to, ka pavisam drīz jūsu rīcībā nonāks tādas grāmatas kā **„Mīlestības māksla”, „Vienmēr pieklājīgs”, „Stāsts par Tilli un suņu vīru”, „Alfabēta un ciparu skaitāmpantiņi”,** kā arī **„Noklīdis akords”,** kuras atvēršanas svētkus kopā ar Valdi Jansonu svinēsim septembra pēdējā nedēļā (sekojiet līdzī informācijai).

Brīdī, kad valdības gaitēnos skan diskusijas par nākamā gada budžetu, mūsu bibliotēka milzīgās cerībās „tur īkšķi” par savu nākotni. **5. septembrī notiks bibliotēkas Krājuma komisijas sapulce,** kurā spriedīsim par nākošā gada plāniem, t.sk., izdodamo Braila raksta grāmatu sarakstu. Vai sapulcē pieņemtie lēmumi tiks izpildīti pilnībā, ir atkarīgs no nākošā gada

finansējuma. Jau šobrīd nepietiekamā atalgojuma dēļ Braila raksta nodaļa ir palikusi bez diviem darbiniekiem un to vietā ir grūtības atrast pienācīgu kandidātu. Savukārt nākotnes plāni, kas saistās ar inovatīvām Braila un audiogrāmatām ir *rakstīti ar zīmuli*.

Kāds gudrs cilvēks nesen teica: „Jūs saņemsiet tik, cik skaļi mācēsiet kliegt!” Bet, ko darīt, ja balss jau aizkritusi? Jāturpina darboties!

Šobrīd **bibliotēka uz noteiktu laiku aicina darbā grāmatu korektoru**, kura pienākumi ir sekojoši:

- lasīt oriģinālliteratūru un veikt tajā precīzas un kārtīgas Braila raksta specifiskās poligrāfiskās atzīmes, kā arī atzīmēt Braila raksta sējumu robežas.
- Modelēt oriģinālliteratūrā iekļauto zīmējumu, grafiku, diagrammu, shēmu vai tabulu paraugus, atbilstoši Braila raksta specifikai. Tos iesniedz datoroperatoram kopā ar izredīgēto grāmatu.
- Veikt „salasīšanu” ar Braila raksta redaktoriem un rūpīgi, ar drukātiem burtiem, atzīmēt konstatētās kļūdas, ko vēlāk jāiesniedz datoroperatoram.
- Pārbaudīt datoroperatora iesniegto titullapu pareizību.

Ne mazāk svarīgi ir kandidāta personīgie raksturlielumi: atbildības sajūta, pacietība, pedantisms, komunikabilitāte, precizitāte, rūpīgums, elastība un pozitīva reakcija uz pārmaiņām. Jāprot vārdos raksturot grāmatā attēloto un grafiskos elementus. Saprotami izstāstīt vizuālos attēlus. Spēt pārslēgties no viena darba uz citu.

Savukārt uz **datoroperatora** vietu var pieteikties kandidāti ar teksta aplauzuma iemaņām, analītisko domāšanu, vēlmi

apgūt jaunu datorprogrammu un drukas tehniku, rūpīgi un izdarīgi darbinieki.

Datoroperatora pienākumi ir:

- Veikt reproducējamo grāmatu tekstu ievadīšanu un apstrādi datorā ar datorprogrammas *FineReader* palīdzību.
- Apstrādāt elektroniskā formātā ieskenēto grāmatu tekstus atbilstoši *Win-Braille* programmai.
- Veikt grāmatu tekstu datoraplauzumu atbilstoši redaktora izdarītām atzīmēm oriģinālgrāmatā.
- Pēc korektora norādījumiem veikt redzīgo raksta grāmatu elektronisko sadalījumu sējumos.
- Izstrādāt katram Braila raksta sējumiem atbilstošu titullapu Braila un redzīgo rakstā.
- Labot redakcijas uzrādītās kļūdas.
- Veikt sējumu apstrādi pirms to nodošanas uz iesiešanu.
- Veikt avīzītes „Bazūne” apstrādi un izdruku gan Braila, gan redzīgo rakstā.
- Veikt „Bazūnes” un „Jaunie Vāki” komplektēšanu un sagatavošanu sūtīšanai pa pastu atbilstoši pasūtījumu sarakstam.
- Apkalpot bibliotēkas lasītājus, sniežot tiem „lasītāju pakalpojumus”.

Braila raksta nodaļa veic apmācību Braila raksta grāmatu reprodukcijā un specifisko zīmju lietošanā. Apmācības notiek darba procesa laikā un tās turpinās nepārtraukti, jo grāmatas ir dažādas, tāpēc jābūt gataviem ar katru jaunu grāmatu apgūt ko jaunu.

Ja kādam ir radusies interese par šo visnotaļ interesanto un sarežģīto darbu, tad zvaniet nodaļas vadītājam Guntai Bitei 67522131.

Nereti var dzirdēt šādu frāzi: „Darbs kaulus nelauž!” Tā var teikt arī par šo darbu.

IESKATS AUGUSTA AUDIOŽURNĀLĀ «DOMA»

Ludmila Treikale
*audiožurnāla „Doma”
sastādītāja*

Audiožurnāla „Doma” augusta numurs stāstīs par tādām personībām kā operdziedātāju Inesi Galanti, rakstnieku pāri Māru Svīri un Vladimiru Kaijaku, simtgadīgo diriģentu Robertu Zuiku, aktieri Zigurdu Neimani, komponistu Rozenštrauhu, diriģentu Gido Kokaru, kā arī Jūrmalas Neredzīgo biedrības „Es redzu” prezidenti Aiviju Bārdi.

Starp aktualitātēm Latvijā, ziņām un vēstures rakstiem audiožurnālā ir tādi

virsraksti kā „Dzimstības pieaugums — mājīgi pozitīvs”, „Uzlabojumi sociālās aprūpes centros būs tikai nākamgad”, „Ar akcīzi grib mainīt cilvēku paradumus”, „Cīņa par Latviju nav vēl beigusies”, kā arī „Laulāties jeb sadziedāties” (par seno latviešu kāzu rituāliem).

Savukārt rubrika „Zinātne un atklājumi” stāstīs par faktiem, hipotēzēm un pētījumiem par planētu Zemi un Pasaules okeānu, par augusta zvaigžņu lietu un Baldones astrofizikas observatoriju, par pētījumiem par televīzijas ietekmi uz cilvēka prātu, apziņu un veselību u.c.

Atgādinām, ka audiožurnāls „Doma” iznāk reizi mēnesī un to saņemt var abonentā, kā arī visās bibliotēkas filiālēs.

TAUSTĀMAS HAIKAS

Dina Kāgane-Kovaļova
Haiku ilustrāciju veidotāja

Kad izdošanai Braila rakstā sākām sagatavot latviešu haiku izlasi «Noklīdis akords», radās ideja grāmatu papildināt ar taustāmām ilustrācijām. Mirkļa noskaņas un parādības dabā iedvesmojušas haiku autorus. Arī mēs iedvesmojāmies no dabas, jāvēmies piedzīvojumam un devāmies garā pastaigā. No tās pārnesām dažādus «stāstus»: durstīgus čiekurus; jūrā izrieivotus gliemežvākus; dīķmalā atrastas pīļu spalvas; saulē čirkstošas niedres un vēl... un vēl... Visu nevarējām pievienot haiku grāmatiņai, jo dzīvajā

dabā ir savi likumi: noplūkts zieds savīst un sabirzt; akmens ar smagumu krīt atpakaļ zemē.

Haikās jeb savdabīgajās dzejas trīsriņdēs nav liekvārdības. Tāpēc aplikāciju formas veidojām vienkāršas, bet no daudzveidīgām faktūrām. Izmantojot tausti, lasītājs šajā grāmatiņā varēs atrast savu sajūtu stāstu un piedzīvot uzrakstīto.

Grāmatiņa ir ceļā pie iesējējiem, bet pa to laiku bibliotēkas darbinieki plāno tās atvēršanas svētkus. Rudenīgās noskaņās tiksimies ar haiku autoru Valdi Jansonu un iemēģināsim roku „haiku meistardarbniecībā”.

Informācija par pasākuma norises laiku tiks precizēta un savlaicīgi izziņota. Uz tikšanos!

BIBLIOTĒKA NOLIEC GALVU

Alda Zariņa

Lasītavas bibliotekāre

Dzīve ir nepārtraukta kustība. Viens nāk, cits — iet. Tomēr vienmēr paliek kaut kas nozīmīgs un vajadzīgs. „Latvijas Neredzīgo bibliotēkā” strādāja un strādā daudz interesantu, nozīmīgu un pašizliedzīgu cilvēku, taču pienāk brīži, kad mums no viņiem jāšķiras.

2013. gads mūžībā aizsauc divas bibliotēkas attīstībā svarīgas personas. Viena no tām bija bibliotēkas audiogrāmatu “balss” — Dzidra Liepiņa.

Visi bibliotēkas lasītāji, kas “lasa” audiogrāmatas latviešu valodā, pazīst Dzidras Liepiņas balsi. Bibliotēkas studijā no 1971. līdz 2009. gadam Dzidra ir ielasījusi vairākus simtus grāmatu. Viņai bija patīkams balss tembrs, ļoti laba lasītprasme, brīnišķīga izruna. Atbildīgs, vienkāršs, laipns un dāsns cilvēks.

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas audiogrāmatās Dzidra Liepiņa ir ieguvusi nemirstību — viņas balsī varēs klausīties daudzas nākamās paaudzes. Par grāmatu ielasīšanas darbu viņa reiz teica: “Tas ir viena aktiera teātris.”

Pieminot kolēģi, Liepājas filiālbibliotēka iekārtojusi izstādi, kurā lasītāji var atrast iemīļotās Dzidras Liepiņas ielasītās audiogrāmatas, laikabiedru atmiņas, biogrāfiju.

Visvairāk Dzidras balsi ir iecienījuši tieši romantiskās literatūras lasītāji, kuri viņas balsi pazītu starp tūkstošiem citu.

Dzidra Liepiņa bija un ir populārākā un iemīļotākā grāmatu “balss”. Tā skan J. Jaunsudrabiņa „Aijā”, Dž. Ostinas „Lepnumā un aizspriedumos” un daudzās citās audiogrāmatās.

Mīļš paldies Dzidrai Liepiņai, ka viņa atrada laiku un spēku daudzu gadu garumā mērot ceļu uz mūsu bibliotēku un ielasīt grāmatas tiem līdzcīvēkiem, kuriem pašiem šī iespēja lasīt ir liegta.

Mums bija prieks, gods un laime dzīvot ar Dzidru vienā laikā.

No otras bijušās kolēģes — Irēnas Gailis — bibliotēkas kolektīvs atvadījās 23. jūlijā. Irēna bija stāvējusi pie Neredzīgo bibliotēkas Tifloloģijas nodaļas izveides. No 1973. līdz 2006. gadam viņa vāca un apkopoja informāciju par neredzīgo cilvēku dzīvi, intervēja Neredzīgo biedrības veterānus, pētīja Braila raksta grāmatu vēsturi un 1998. gadā, balstoties uz savāktajiem vēstures materiāliem, sastādīja brošūru «Ieskats Braila rakstā ar roku pārrakstīto grāmatu vēsturē Latvijā 1889. — 1961.». Šī brošūra tika izdota „Latvijas Neredzīgo bibliotēkā”, atzīmējot Neredzīgā Indriķa 215 gadu jubileju. Šogad, 15. oktobrī, atzīmēsim dzejnieka 230. jubileju, un neaizmirsīsim pieminēt arī savu ilggadējo darbinieci Irēnu Gaili.

BAZŪNE

«Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas»
bezmaksas avīzīte

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Pakalpojumi

Tālr. 67522131, 29137112

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par publikācijām atbildīgi paši autori.